

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 248 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 34 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ จำนวน 16 คน และครูผู้สอน จำนวน 198 คน หลังจากนั้นได้รับแบบสอบถามคืนและนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาซึ่งมีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ผลได้มีจำนวน 235 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.52 จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 32 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ จำนวน 13 คน และครูผู้สอน จำนวน 190 คน สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัยได้ตามลำดับดังนี้

สรุปผล

1. การศึกษาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสภาพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า

1.1 ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51$) (S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรวบรวมข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$) (S.D. = 0.50) ด้านการผลิตสื่องานประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่และประสานงานกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$) (S.D. = 0.49) ด้านการเผยแพร่ข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$) (S.D. = 0.36) ด้านการดำเนินงานของศูนย์ติดต่อภายใน - ภายนอกสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$) (S.D. = 0.50) ด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.06$) (S.D. = 0.52)

1.2 ครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) (S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรวบรวมข่าวสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) (S.D. = 0.29) ด้านการผลิตสื่องานประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่และประสานงานกับชุมชนอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.73$) (S.D. = 0.24) ด้านการเผยแพร่ข่าวสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) (S.D. = 0.24) ด้านการดำเนินงานของศูนย์ติดต่อภายใน – ภายนอกสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) (S.D. = 0.24) ด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) (S.D. = 0.60)

1.3 ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) (S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรวบรวมข่าวสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) (S.D. = 0.41) ด้านการผลิตสื่องานประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่และประสานงานกับชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) (S.D. = 0.43) ด้านการเผยแพร่ข่าวสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) (S.D. = 0.38) ด้านการดำเนินงานของศูนย์ติดต่อภายใน – ภายนอกสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) (S.D. = 0.40) ด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) (S.D. = 0.55)

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสภาพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามสถานภาพ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน พบว่า ทุกด้านและโดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของ Scheffe' Method พบว่า

2.1 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรวบรวมข่าวสาร ทุกคู่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างกับครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารแตกต่างกับครูผู้สอน และของครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์แตกต่างกับครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.69$) และผู้บริหาร ($\bar{X} = 2.54$) ตามลำดับ

2.2 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการผลิตสื่องานประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่และประสานงานกับชุมชน ทุกคู่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างกับครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารแตกต่างกับครูผู้สอน และของครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์แตกต่างกับครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 โดยครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.73$) และผู้บริหาร ($\bar{X} = 2.54$) ตามลำดับ

2.3 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการเผยแพร่ข่าวสาร ทุกคู่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างกับครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารแตกต่างกับครูผู้สอน และของครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์แตกต่างกับครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.73$) และผู้บริหาร ($\bar{X} = 2.83$) ตามลำดับ

2.4 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงานของศูนย์ติดต่อภายใน - ภายนอกสถานศึกษา ทุกคู่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างกับครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารแตกต่างกับครูผู้สอน และของครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์แตกต่างกับครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมาได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.54$) และผู้บริหาร ($\bar{X} = 2.60$) ตามลำดับ

2.5 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการติดตามและประเมินผล มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 คู่ กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างกับครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ และของผู้บริหารแตกต่างกับครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์กับครูผู้สอน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมาได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.54$) และผู้บริหาร ($\bar{X} = 2.60$) ตามลำดับ

2.6 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด รวมทุกด้าน ทุกคู่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างกับครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารแตกต่างกับครูผู้สอน และของครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์แตกต่างกับครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.65$) รองลงมาได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.64$) และผู้บริหาร ($\bar{X} = 2.06$) ตามลำดับ

3. การศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์
 ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะทุกด้าน
 กล่าวคือ ด้านการรวบรวมข่าวสาร ควรสนับสนุนอุปกรณ์ในการจัดรวบรวมข่าวสาร
 ควรมีจุดศูนย์กลางในการรวบรวมข่าวสารที่เป็นระบบ ควรให้ทุกแผนกได้มีส่วนร่วมมากขึ้น
 เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ด้านการผลิตสื่องานประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่และประสานงาน
 กับชุมชน ควรมีคณะกรรมการผลิตสื่ออย่างเป็นระบบตามโครงสร้าง ควรมีการผลิตสื่ออย่างต่อเนื่อง
 เช่น จดหมายข่าวหรือรายการวิทยุกระจายเสียง ด้านการเผยแพร่ข่าวสาร ควรจัดระบบการเผยแพร่
 ข่าวสาร ควรให้มีการเผยแพร่ข่าวสารทุกช่องทาง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ควรเปิดโอกาส
 ให้นักศึกษามีส่วนร่วมมากขึ้น ด้านการดำเนินงานของศูนย์ติดต่อภายใน - ภายนอกสถานศึกษา
 ควรมีผู้ดูแลและมีความสามารถสื่อสารกันได้ จัดตั้งศูนย์การประสานงานให้ชัดเจน ควรจัดเจ้าหน้าที่
 ประชาสัมพันธ์ให้ทุกสถานศึกษา เพื่อความต่อเนื่องไม่ขาดตอน ควรมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ
 อย่างต่อเนื่อง เพื่อดำเนินการให้บริการภายในสถานศึกษาและปฏิบัติหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์
 สื่อสารมวลชนภายนอก ด้านการติดตามและประเมินผล ควรมีการประเมินทุกภาคเรียน
 ขาดการประเมินผล ติดตามผล ควรดำเนินการให้เป็นรูปธรรมกว่าที่เป็นอยู่ ขาดการติดตาม
 การประเมินผล และโดยเฉพาะการนำเอาผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนการทำงานต่อไป
 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ควบคู่กับการบริหารงานหลัก เพื่อเป็นการสร้าง
 ความเข้าใจในการทำงานและในการอยู่ร่วมกัน การติดตามและประเมินผลการทำงาน จะบ่งชี้ถึง
 ความสำเร็จในการทำงาน รวมถึงการนำไปปรับปรุงจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของงานให้สูงขึ้น
 ด้านอื่น ๆ ควรจัดตั้งงบประมาณในการจัดประชาสัมพันธ์ ควรจัดประชุมสัมมนาเครือข่าย
 ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับงานประชาสัมพันธ์
 ควรจัดการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ให้เข้าใจในสถานศึกษาอาชีวศึกษา จัดบทบาทใน
 การสื่อสารร่วมกับจังหวัดร้อยเอ็ด และควรนำผลงานไปประชาสัมพันธ์ ในวันประชุมหัวหน้าส่วน
 ราชการที่ศาลากลางจังหวัด ประชุมประจำเดือน ควรมีการจัดทำเครือข่ายประชาสัมพันธ์ในกลุ่ม
 อาชีวศึกษา เพื่อให้การทำงานคล่องตัวและกว้างขวางขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อค้นพบที่น่าสนใจอันสามารถนำไปสู่การอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสภาพ ซึ่งพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า เกือบทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อการดำเนินงานเกี่ยวกับ การประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาระดับปานกลางถึงน้อย ในขณะที่ครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก จึงทำให้เห็นว่าการคิดเห็นของผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติการยังสวนทางกัน โดยผู้บริหารมองว่า งานประชาสัมพันธ์นั้นดำเนินงานหรือปฏิบัติน้อย ในขณะที่ครูทั้งที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์โดยตรง และครูผู้สอนในสถานศึกษามองว่ามาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์ของ อับนอร์รี ปลอดคเปลีเยว (2542 : 146-200) ที่แสดงทัศนะถึงความสำเร็จของการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาว่า เป็นสิ่งที่ผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติต้องใกล้ชิดกัน เพื่อให้เกิดความคิดเห็นการเรียนรู้และการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน และกล่าวว่า การบริหารการประชาสัมพันธ์โรงเรียนว่า เป็นงานที่สำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะต้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดกับคณะทำงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นงานที่ต้องเอาใจใส่ติดตามตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ก็ยังต้องได้รับการส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งในการดำเนินงานมากขึ้น เนื่องจากในหลาย ๆ ข้อ ยังอยู่ในระดับน้อยในความคิดเห็นของผู้บริหาร และอยู่ในระดับปานกลางในความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบและผู้สอน โดยเฉพาะในด้านการแต่งตั้งกรรมการด้านต่าง ๆ การประเมินติดตามผล รวมถึงการนำผลการประเมินไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ รุ่งเรือง (2550 : 73-76) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่พัฒนาตรงความต้องการมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ต้องตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กล่าวคือ คณะกรรมการสำรวจข้อมูลการประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการดำเนินงานประชาสัมพันธ์และต้องมีการประเมินผลและการรายงานผลการประเมินขึ้นการปรับปรุงพัฒนา การประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมและมีคุณภาพ ประกอบด้วย นำผล

การประเมินมาหาสาเหตุและแนวทางการปรับปรุงการแก้ไขให้เหมาะสม และรายงานผลการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา งามจบ (2548 : 86 – 88) ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนากระบวนการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ และขาดเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรง และงานวิจัยของ เอกสิทธิ์ ปรมะ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์วิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ มีจุดอ่อนคือ การรวบรวมและเผยแพร่ข่าวสาร และการประเมินผลงานประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย ควรมีการปรับปรุง โดยการจัดส่งครู – อาจารย์ผู้รับผิดชอบ เข้าร่วมการประชุมสัมมนา อบรม หรือการศึกษาดูงานเพิ่มเติม เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสภาพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามสภาพ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน พบว่า ทุกด้านและโดยรวม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe' Method พบว่า ทุกคู่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์สูงกว่าครูที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์และผู้บริหาร โดยผู้บริหารจะมีความคิดเห็นต่ำสุด ดังที่ได้อภิปรายไว้แล้วเบื้องต้นในข้อที่ 1 ตรงนี้เองแสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นหรือการมองภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของทุกฝ่ายยังไม่สอดคล้องกัน นั่นอาจเป็นเพราะยังขาดการแต่งตั้งกรรมการที่ชัดเจนและขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ดังจะเห็นได้จากคะแนนเฉลี่ยของการแต่งตั้งกรรมการยังอยู่ในระดับปานกลาง และระดับน้อย นอกจากนี้ ในข้อเสนอแนะในตอนๆ 3 กลุ่มตัวอย่าง ก็ยังเห็นว่า ควรมีการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sanders (2002 : 2118-A) ได้ศึกษาความต้องการความร่วมมือและการเพิ่มการสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของการเรียนของนักเรียน อัฟริกัน-อเมริกัน ต้องเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของโรงเรียน โดยผู้เข้าร่วมในโครงการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการต้องปฏิบัติ

ตามขั้นตอน 4 ขั้น คือ ปัญหา การสำรวจ การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล และงานวิจัยของ เทริก (Turk, 2001 : 340) ได้ทำการวิจัยเรื่องผู้ปฏิบัติงาน ด้านการประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษาชั้นอุดมศึกษา พบว่า มีความเป็นไปได้อย่างมากที่จะใช้วิธีการทำงานแบบร่วมมือในการทำงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการติดตามประเมินผลที่พบว่า ครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์กับครูผู้สอน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเป็นเพียงคู่เดียวที่ไม่แตกต่างกัน ในการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ในทุกด้านนั้น แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นที่สอดคล้องกับครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์และครูผู้สอน อาจเป็นผลมาจากข้อค้นพบที่ว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์และครูผู้สอนในทุกด้าน ความแตกต่างในด้านความคิดเห็นดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกและพฤติกรรม ตลอดจนการประเมินผลการปฏิบัติงานกับปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกองค์กร ดังที่ สำนักงาน ก.พ. (2554 : Online) ระบุว่า ความยุติธรรมในการประเมิน คุณธรรมและทักษะของผู้ประเมิน การใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการประเมิน ก่อให้เกิดความขัดแย้งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ ดังนั้น การที่ครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์และครูในโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับเดียวกัน ย่อมมีความเข้าใจกัน และมีการสื่อสารในเรื่องดังกล่าวในเชิงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสิ่งที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึก จึงเป็นผลให้ความคิดเห็นที่มีต่อการติดตามประเมินผลของครูทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

3. การศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะทุกด้าน โดยส่วนใหญ่แล้วจะเสนอแนะในด้านการสนับสนุน การสร้างการมีส่วนร่วม และการพัฒนาความรู้และทักษะให้กับผู้รับผิดชอบงานด้านประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการสร้างเครือข่าย และเผยแพร่ผลงานประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ รุ่งเรือง (2550 : 73-76) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผลการศึกษาพบว่า ควรมีการผลิตสื่อพัฒนาบุคลากร และผู้รับผิดชอบและสร้างเครือข่ายการประสานงานประชาสัมพันธ์ การติดตามประเมินผลการประชาสัมพันธ์ และรายงานผลการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ และงานวิจัยของ รุ่งนภา งามจบ (2548 : 86 – 88) ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาระบบงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ยังขาด

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ และขาดเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรง จึงควรฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่อสาธารณชน และการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และงานวิจัยของ เอกสิทธิ์ ปรมะ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์วิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ โดยการอบรมครู – อาจารย์ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ การศึกษาดูงานประชาสัมพันธ์ การศึกษา เอกสารเพิ่มเติม ทำให้เกิดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการสื่อสารมีความครอบคลุมและทั่วถึงมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้านในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้บริหารด้านการอาชีวศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความเข้าใจและทิศทางการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา เพื่อให้เกิดการร่วมมือร่วมใจ และดำเนินงานไปด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ที่บางข้อยังอยู่ในระดับปานกลางและบางข้ออยู่ในระดับน้อย เช่น ในด้านการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงาน วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนความรู้ทักษะของเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารในระดับสูง ทั้งระดับการอาชีวศึกษา และระดับสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญและหาแนวทาง ตลอดจนวางแผนนโยบายในการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา หรือศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนางานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา